

Inhoud

Verkoop van onroerend goed via digitale weg	21
<i>dr. Wannes VANDENBUSSCHE</i>	
Inleiding	23
I. Totstandkoming	24
§1. <i>Aard van de overeenkomst</i>	24
A. Twee strekkingen	24
B. Eigen stellingname	26
§2. <i>Regels inzake de elektronische handel</i>	28
A. Artikel XII.15 WER	29
1. Handtekening	29
2. Geschrift	31
B. Artikel XII.16, 1° WER	31
II. Bewijs	32
§1. <i>Verkoop tussen natuurlijke personen</i>	33
A. Uitwisseling van e-mails of sms-berichten	33
1. Ondertekend geschrift	33
2. Begin van bewijs door geschrift	36
B. E-mail met gescand document als bijlage	44
C. Bevestiging via e-mail of sms-bericht	46
§2. <i>Verkoop door vastgoedpromotor</i>	47
III. Blik naar de toekomst	48
Besluit	50
Korte bibliografie	50
De VZW herboren als onderneming	53
<i>mr. Stijn DE DIER en Prof. Dr. Marieke WYCKAERT</i>	
I. De VZW vandaag: geen winstoogmerk, maar wel onrechtstreekse vermogensvoordelen; geen handelsdaden, maar wel toekomstig	55
II. De VZW en de verschuldigde belasting: geen winstoogmerk, dus rechtspersonenbelasting?	61
III. De VZW als exponent van een modern ondernemingsrecht	64
IV. De afbakening van de VZW jegens de vennootschap	70
V. (Quasi) eengemaakte aansprakelijkheidsregels voor bestuurders van ondernemingen	72

Het toepassingsgebied van insolventieprocedures in Boek XX: focus op het nieuwe ondernemingsbegrip en de maatschap	79
<i>prof. dr. Joeri VANANROYE en dhr. Roel VERHEYDEN</i>	
Exit handelaar	81
Het personeel toepassingsgebied van insolventieprocedures	81
<i>Het bestaande 'functionele' ondernemingsbegrip</i>	81
<i>Het nieuwe 'formele' ondernemingsbegrip</i>	82
<i>Het 'formele' ondernemingsbegrip concreet</i>	83
De maatschap, VOF en Comm. V in het insolventierecht	85
<i>Waarom de maatschap in het insolventierecht?</i>	85
<i>Ondernemingen met onbeperkt aansprakelijke vennoten: principe</i>	86
<i>Ondernemingen met onbeperkt aansprakelijke vennoten: procedure</i>	87
Komend recht? Modernisering van het ondernemingsrecht	88
GDPR: Privacy / Data Protection 1 – Bedrijven 0	91
<i>mevr. Anouk FOCQUET</i>	
I. Inleiding	93
II. Toepassingsgebied van de Algemene Verordening Gegevensbescherming	93
§1. <i>Persoonsgegevens</i>	94
§2. <i>Verwerking van persoonsgegevens</i>	95
§3. <i>Verwerkingsverantwoordelijke/Verwerker</i>	95
§4. <i>Toepassingsgebied ratione loci</i>	96
§5. <i>Verwerking van persoonsgegevens verkregen van derden</i>	96
III. Voorwaarden voor een rechtsgeldige verwerking van persoonsgegevens	97
§1. <i>Rechtmatig (artikel 6 AVG)</i>	97
§2. <i>Toelaatbaar (artikel 5 AVG)</i>	98
IV. Rechten van de betrokken personen	100
V. Nieuwe verplichtingen onder de Algemene Verordening Gegevensbescherming	103
§1. <i>Verantwoordingsplicht ('accountability principle')</i>	103
§2. <i>Register van verwerkingsactiviteiten (artikel 30 AVG)</i>	104
§3. <i>Functionaris voor gegevensbescherming (artikelen 37–39 AVG)</i>	106
§4. <i>Meldingsplicht bij inbreuk (artikelen 33–34 AVG)</i>	107
§5. <i>Gegevensbeschermingseffectbeoordeling ('impact analyse') (artikelen 35-36 AVG)</i>	108
§6. <i>Verwerkers en gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken</i>	110
A. <i>Verwerkers (artikel 28 AVG)</i>	110
B. <i>Gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken (artikel 26 AVG)</i>	110
VI. Sancties bij niet-nakoming	111
VII. Besluit	112
Bibliografie	113

Recente wijzigingen in het straf(proces)recht: consequent incoherent?	115
<i>mevr. Marie HORSEELE, mevr. Helena SEVERIJNS, dhr. Ruben VILAIN en dhr. Ward YPERMAN</i>	
Inleiding	117
I. Wettelijke en jurisprudentiële ingrepen aan de Wet Voorlopige Hechtenis	117
§1. <i>Terminologische aanpassingen: beter, maar ook slechter</i>	117
§2. <i>De implicaties van de verlenging van de termijn van 24 uur naar 48 uur</i>	119
§3. <i>Wet Voorlopige Hechtenis en Potpourri II</i>	121
§4. <i>Nog twee punctuele wijzigingen</i>	125
§5. <i>Besluit</i>	128
II. Correctionalisatie na Potpourri II en na Grondwettelijk Hof 21 december 2017	128
§1. <i>Situatie pre-Potpourri II</i>	128
§2. <i>Vergemeende correctionaliseerbaarheid door Potpourri II</i>	130
§3. <i>Vernietiging door het Grondwettelijk Hof</i>	130
§4. <i>Situatie na het arrest van het Grondwettelijk Hof</i>	132
§5. <i>Besluit</i>	136
III. De beveiligingsperiode	137
§1. <i>Toepassingsgebied en duur</i>	138
§2. <i>Werking van de wet in de tijd</i>	139
A. De beveiligingsperiode als (onderdeel van de) straf	139
B. De beveiligingsperiode als strafuitvoeringsmaatregel	140
C. Gevolg van de kwalificatie als strafuitvoeringsmaatregel	141
1. Del Rio Prada/Spanje	141
2. Cassatie 13 mei 2015	142
§3. <i>Samenloop</i>	143
§4. <i>Ongrondwettig?</i>	144
§5. <i>Nefast voor werking van de strafuitvoeringsrechtbank</i>	145
§6. <i>Inconsequente wetgever</i>	146
IV. Het grievenformulier	148
§1. <i>Over grieven, redenen en middelen</i>	149
§2. <i>Over hoe precies de voor een grief vereiste nauwkeurigheid is?</i>	154
Besluit	159
Over Catalonië, onafhankelijkheidsreferenda, zelfbeschikking en de Europese Unie	161
<i>prof. dr. Jan WOUTERS en mevr. Anne VERHELST</i>	
I. Inleiding	163
II. Onafhankelijkheidsreferenda in het internationaal recht	163
III. Het Catalaanse onafhankelijkheidsreferendum en -streven en de Spaanse grondwettelijke context	164

IV.	Het zelfbeschikkingsrecht in het internationaal recht	168
	§1. <i>Algemeen statuut van het zelfbeschikkingsrecht in internationaal recht</i>	168
	§2. <i>Het zelfbeschikkingsrecht toegepast op Catalonië</i>	172
	A. Een volk	173
	B. Mensenrechtenschendingen als voldoende kwaad?	174
	C. Geen andere remedie	175
V.	De Europese Unie	175
	§1. <i>De EU, regionalisering en separatisme</i>	175
	§2. <i>De houding van de EU-instellingen jegens scheiding tussen een lidstaat en een deel van zijn grondgebied</i>	178
	§3. <i>De EU en Catalonië</i>	179

De ontwikkeling van een nieuw Vlaams jeugddelinquentierecht: een juridisch-criminologische reflectie 183
prof. dr. Johan PUT en prof. dr. Stefaan PLEYSIER

I.	Van jeugdbescherming- naar jeugddelinquentierecht	185
II.	Het Vlaamse voorontwerp van decreet	188
	§1. <i>Acties op het niveau van het openbaar ministerie</i>	188
	§2. <i>Maatregelen tijdens de voorbereidende rechtspleging</i>	188
	§3. <i>Rechtspleging ten gronde</i>	190
	§4. <i>Plaatsing in de jeugdpsychiatrie</i>	191
	§5. <i>Uithandengeving</i>	191
III.	De uitgangspunten van het nieuwe jeugddelinquentierecht	192
IV.	Van beschermingsmodel naar verantwoordelijkheidsmodel?	192
V.	Uitleiding	194

De bijdrage van Noord- en Zuid-Nederlandse consultaties en rechtspraakverzamelingen tot het kredietverleningsrecht (ca. 1500-1680) 195
dr. Wouter DRUWÉ

I.	Inleiding	197
II.	Consilia en decisiones	199
III.	Transregionale multinormativiteit	201
IV.	Belang van de moraaltheologie	203
V.	Kredietverlening in Noord en Zuid: geen vervreemding	204
VI.	Het genre van de consultatieverzamelingen	206
VII.	Besluit	208
VIII.	Enkele bibliografische wenken	208

Recht en literatuur: een inleiding en kennismaking	213
<i>em. prof. dr. Herman COUSY</i>	
I. Literatuur als intellectueel (en emotioneel) amusement voor juristen	216
II. Recht en literatuur als een discipline van de rechtstheorie	218
III. Recht in de literatuur	221
IV. Recht als literatuur	223
Kort tot slot	225
Het aankomend nieuw verbintenissenrecht	227
<i>prof. dr. Sophie STIENS</i>	
I. De hervorming van het Burgerlijk Wetboek, in het bijzonder van het verbintenissenrecht	229
§1. <i>Vertrekpunt van het hervormingsproces: een pijnlijke diagnose</i>	229
§2. <i>De commissies voor de hervorming van het Burgerlijk Wetboek</i>	230
§3. <i>De krachtlijnen van het nieuw verbintenissenrecht</i>	231
§4. <i>Overzicht van de vormelijke aanpassingen</i>	233
§5. <i>Overzicht van de inhoudelijke klemtonen</i>	234
A. Bevestiging	234
B. Verduidelijking	235
C. Aanvulling	235
D. Vereenvoudiging	235
E. Vernieuwing	236
§6. <i>Het Voorontwerp van wet tot invoeging van Boek 5 “Verbindenissen” in het nieuw Burgerlijk Wetboek</i>	238
II. Arresten van 2017 van het Hof van Cassatie die anticiperen op het aankomend recht	240
§1. <i>Cass. 13 januari 2017: de exceptie van niet-uitvoering en de kennisgeving</i>	240
A. Het arrest	240
B. Het voorontwerp	242
§2. <i>Cass. 23 oktober 2017: de postcontractuele clausules en verbintenissen</i>	244
A. Het arrest	244
B. Het voorontwerp	246
§3. <i>Cass. 14 september 2017 en Cass. 23 november 2017: de partiële nietigheid uitgebreid en verfynd</i>	247
A. Het eerste arrest	247
B. Het tweede arrest	250
C. Het voorontwerp	251

De Europese verkeersvrijheden en brexit: vestiging, diensten en kapitaal 253
Richard STEPPE en Prof. dr. Wouter DEVROE

I.	Inleiding	255
II.	Vrijheid van vestiging	255
	§1. <i>Beginsel en aanknopingspunt</i>	255
	§2. <i>Toepassing op derdelanders</i>	256
III.	Vrij verkeer van diensten	258
	§1. <i>Een ‘actieve’ en een ‘passieve’ vrijheid</i>	258
	A. Actieve vrijheid van dienstverlening	258
	B. Passieve vrijheid van dienstverlening	260
	§2. <i>Diensten geleverd aan derdelanders in de Europese Unie.</i> <i>Diensten geleverd in een derde land</i>	261
	§3. <i>Tussenbesluit</i>	261
	§4. <i>Afgeleide rechten</i>	262
IV.	Vrij verkeer van kapitaal	263
	§1. <i>Beginsel: toepasselijkheid op derdelanders</i>	263
	§2. <i>Beperkingen door de Verdragen en de rechtspraak van het Hof van Justitie</i>	264
V.	Conclusie	267

De impact van het nieuwe erfrecht op de overdracht van het familiebedrijf 269
mevr. Eveline VANTHORRE

I.	Inleiding	271
II.	Familiale bedrijfsopvolging in het nieuwe erfrecht	271
	§1. <i>De erfrechtelijke reserve en de vordering tot inkorting</i>	272
	A. Omvang van de reserve van descendenten	272
	B. Wijze van inkorting van giften	273
	C. Waardering van giften met oog op inkorting	273
	§2. <i>Inbreng van giften</i>	274
	A. Wettelijke vermoedens	274
	B. Wijze van inbreng van giften	275
	C. Waardering van giften met oog op inbreng	275
	1. Algemene waarderingsregel	275
	2. Uitzonderingsregime	277
	§3. <i>Versoepeling van het verbod op erfovereenkomsten</i>	278
	A. Draagwijdte van het verbod	279
	B. Sanctionering	281
	C. Bekwaamheid	282
	D. Vormvereisten	282
	E. Publiciteit	283
	F. Gevolgen	283
	G. Toegelaten punctuele erfovereenkomsten	283

1.	Verzaking aan vordering tot inkorting tegen een welbepaalde schenking	284
2.	Verzaking aan de vordering tot inkorting ten aan- zien van derde-verkrijgers	286
3.	Vastklikken van de waarde van geschonken goederen	287
4.	Uitschakelen van het uitzonderingsregime van nieuw art. 858, §3, tweede lid B.W.	288
5.	Wijziging modaliteit schenking	288
6.	Inbreng met generatiesprong	288
7.	Verzaking door de langstlevende echtgenoot aan het vruchtgebruik op de door de erflater met voor- behoud van vruchtgebruik geschonken goederen	289
	H. Globale erfovereenkomst ('familiepact')	289
III.	Toepassing in de tijd	297
	§1. <i>Inwerkingtreding</i>	297
	§2. <i>Overgangsbepalingen</i>	297
	§3. <i>Verklaring van behoud nader toegelicht</i>	298
IV.	Besluit	300
V.	Selectieve bibliografie	303

Begrijpelijke rechtstaal 305

prof. dr. B. KEIRSBILCK

I.	Inleiding	307
II.	Recente initiatieven voor "begrijpelijke rechtstaal"	309
	1. <i>"Heerlijk Helder"</i>	309
	2. <i>Conferenties</i>	310
	3. <i>Wetgevingstechniek</i>	311
	4. <i>Politie en Justitie</i>	313
	5. <i>Juridische beroepen</i>	314
	6. <i>"Nudging" – overheden</i>	314
	7. <i>Private sector</i>	315
III.	Relatie "recht – taal" en samenhangende rechtsopvattingen	316
	1. <i>Inleiding: recht en literatuur</i>	316
	2. <i>"Legalese" – band met pragmatische rechtsopvatting</i>	316
	3. <i>"Plain language" – band met positivistische rechtsopvatting</i>	318
	4. <i>Tussenpositie – band met "law as integrity" rechtsopvatting</i>	319
IV.	Hernieuwde aandacht voor "duidelijkheid en begrijpelijkheid" van rechtstaal vanuit het Europees consumentenrecht	320
	1. <i>Informatieverplichtingen – etikettering – misleidende han- delspraktijken</i>	320
	2. <i>Algemene voorwaarden – transparantievereiste</i>	323
	3. <i>Leentjebuur?</i>	324
V.	Conclusie	326
VI.	Bibliografie	327

The EU and its Perilous Journey through the Migration Crisis: Informalization of the EU Return Policy and Rule of Law Concerns		329
<i>mevr. Caterina MOLINARI</i>		
1	Introduction: Preparing the Journey	331
	1.1 Preamble	331
	1.2 Informalization	332
2	The Rule of Law: Studying the map	333
	2.1 The rule of law concept ...	333
	2.2 ... as translated in the EU external relations law	334
3	The EU Return Policy post-2015: seeking new routes	337
	3.1 New Trends	337
	3.2 The legal effects of informal agreements	340
4	Informal agreements and the rule of law: Remaining under the radars	342
5	Conclusion: The rule of law at sea	345
	Bibliography	346
 De Europese Pijler van Sociale Rechten en de sociale rechten in de EU		351
<i>mevr. Eleni DE BECKER en prof. dr. Paul SCHOUKENS</i>		
I.	Inleiding	353
II.	Opzet Europese Pijler van Sociale Rechten	355
III.	Opbouw Europese Pijler van Sociale Rechten	358
	§1. Beginselen in de Europese Pijler van Sociale Rechten	358
	§2. De Europese Pijler van Sociale Rechten en de relatie met het HGEU en andere instrumenten	359
	§3. De Europese Pijler van Sociale Rechten en economische overwegingen	360
III.	Juridische waarde Europese Pijler van Sociale Rechten	362
IV.	Sociale bescherming en inclusie	366
	§1. Algemeen	366
	§2. Kinderopvang en hulp aan kinderen	367
	§3. Sociale bescherming	369
	§4. Werkloosheidsuitkeringen	370
	§5. Minimuminkomen	371
	§6. Inkomen van ouderen en pensioenen	372
	§7. Gezondheidszorg	374
	§8. Langdurige zorg	375
V.	Sociaal scorebord op basis van de Europese Pijler van Sociale Rechten en het Europees Semester	376
VI.	Conclusie	379
	Korte bibliografie	381

<i>Douleia of aichmalosia? De oorsprong van de koloniale slavernij</i>	383
<i>prof. dr. Laurent WÆLKENS</i>	
I. Slavernij, dienstbaarheid of knechtschap?	385
II. De republikeinse <i>seruitus</i>	386
III. De <i>seruitus</i> van het keizerlijke recht	388
IV. Slavernij in de middeleeuwen	391
V. Slavernij in de hoge middeleeuwen in het oosten	394
VI. Na de val van Constantinopel	396
Besluit	397
Religie in de arbeidsrelaties: beroep of roeping?	399
<i>prof. dr. Koen LEMMENS</i>	
I. Inleiding	401
II. Kernbegrippen en algemeen wetgevend kader	402
III. Kernproblemen	405
IV. Religieuze symbolen als struikelblok	406
V. Tendensbedrijven	414
VI. Conclusie	416
Recente selectieve biografie:	418
Beroemde kunstvervalsingen in de 19e en 20e eeuw	419
<i>mevr. Christiane STRUYVEN</i>	
I. Inleiding	421
II. 1850-1930: Hooftij van kunstvervalsingen: 10 voorbeelden	421
1. <i>Etruskische sarcofaag uit de 4e eeuw v.c.</i>	421
2. <i>De Gouden Tiara van Koning Saitapharnes – Scytische kunst 4e eeuw v.c.</i>	422
3. <i>Middeleeuws rijnlants triptiek uit de 13e eeuw</i>	423
4. <i>Middeleeuwse ivoren kleinsculpturen</i>	424
5. <i>Schilderij “Madonna met sluier” van Sandro Botticelli – 15e eeuw</i>	424
6. <i>“Castellani” halsnoer met scarabeen in gouden setting</i>	425
7. <i>Glazen drinkbeker uit Syrië – 13e eeuw</i>	425
8. <i>Sculptuur van Egyptische prinses – Nieuwe Rijk 1550 v.c.</i>	426
9. <i>Beeld van Egyptische koningin Tetisheri – 1550 v.c. in kalksteen</i>	426
10. <i>Egyptisch grafbeeldje naakte man – 2200 v.c. – in plaaster</i>	427
III. Conclusie: Topvervalsingen Tussen 1850-1930	427
IV. Drie meestervervalsers	429
1. <i>De “Han van Meegeren affaire” in Nederland 1935-1945</i>	429
2. <i>De zaak Fernand Legros 1959-1966</i>	433
3. <i>Wolfgang en Helene Beltracchi 1995-2010</i>	435
V. Wat leren van vervalsingen?	437

Bibliografie	437
Verwekt Brexit een Onverenigd Koninkrijk en een meer Verenigd Europa?	439
<i>Em. prof. dr. Mark EYSKENS</i>	
Het Brexitkluwen	442
Britse incoherentie	443
Een kosten-baten-analyse	444
Het Noors model	446
Naar een nieuwe Europese architectuur	448
<i>Geen interne devaluatie</i>	448
<i>Een echte Europese begroting</i>	449
<i>Geen Europese democratie zonder taxing power</i>	449
<i>Herziening van de normen van Maastricht</i>	450
<i>Een echt Europees Parlement</i>	450
<i>Een Europese kieskring</i>	451
Agenda van de onderhandelingen	451